

ΕΝΑ ΕΙΔΟΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ...

Ο Γερουλντελγγέρ παρατηρούσε το αντικείμενο χωρίς να καταλαβαίνει. Πρώτα κοίταξε, δύσπιστος, τις απέραντες στέπες του Ντελγκερχαάν. Τους περικύκλωναν σαν ωκεανοί από τρελά χορτάρια μέσα στους ιριδίζοντες κυματισμούς του ανέμου. Για κάμποση ώρα, σιωπηλός, προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό του ότι ήταν πράγματι εκεί που βρισκόταν, και ότι ήταν καλά εκεί. Στην καρδιά απέραντων εκτάσεων, στα νότια της επαρχίας Χεντί, και εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από ό,τι, έστω και στο ελάχιστο, μπορούσε να δικαιολογήσει την παράταιρη παρουσία ενός τέτοιου αντικειμένου.

Ο αστυνομικός της περιφέρειας στεκόταν με σεβασμό ένα μέτρο πίσω του. Η οικογένεια των νομάδων που τον είχαν ειδοποιήσει, λίγα μέτρα απέναντι. Όλοι τον κοίταζαν, περιμένοντας ότι θα δώσει μια ικανοποιητική εξήγηση για την παρουσία του αντικειμένου που προεξείχε από το χώμα, σε λοξή θέση σε σχέση με τον ορίζοντα. Ο Γερουλντελγγέρ ανέπνευσε βαθιά, πίεσε το κουρασμένο του πρόσωπο μέσα στις μεγάλες παλάμες του, μετά έκατσε ανακούρκουδα μπροστά στο αντικείμενο για να το παρατηρήσει καλύτερα.

Ήταν κενός, εξουθενωμένος, σαν στραγγισμένος από αυτή τη ζωή αστυνομικού, που στην πραγματικότητα δεν μπορούσε

πια να ελέγξει. Εκείνο το πρωί, στις έξι η ώρα, τον είχαν στείλει να ερευνήσει για τρία πτώματα, τεμαχισμένα με τον κόφτη, στο κτίριο των υπαλλήλων ενός κινέζικου εργοστασίου σε προάστιο του Ουλάν Μπατόρ, και πέντε ώρες αργότερα βρισκόταν μέσα στη στέπα χωρίς να καταλαβαίνει καν για ποιον λόγο τον είχαν στείλει έως εκεί. Θα προτιμούσε σαφώς να είχε μείνει στην πόλη και να ερευνά με την ομάδα του για τα πτώματα των Κινέζων. Από πείρα και από αγάπη για την αδρεναλίνη ήξερε ότι η πρώτη ώρα σε έναν τόπο εγκλήματος ήταν καθοριστική. Δεν θα του άρεσε ιδιαίτερα να μη βρίσκεται εκεί, ακόμα κι αν είχε πλήρη εμπιστοσύνη στην επιθεωρητή Ογιούν, που την είχε αφήσει ν' αναλάβει την υπόθεση. Εκείνη ήξερε καλά τι έπρεπε να κάνει και θα τον ενημέρωνε αν ήταν απαραίτητο.

Ο αστυνόμος δεν είχε τολμήσει να γονατίσει δίπλα του. Στεκόταν όρθιος, μισοσκυμμένος, με τα γόνατα λυγισμένα και την πλάτη διπλωμένη στα δύο. Σε αντίθεση όμως με τον Γερουλντελλγέρ, εκείνος δεν προσπαθούσε να καταλάβει. Περίμενε από τον αστυνομικό διοικητή της πρωτεύουσας να καταλάβει αυτός. Οι νομάδες, είχαν κι εκείνοι ταυτόχρονα κάτσει ανακούρκουδα. Ο πατέρας ήταν ίσως παππούς, με το πρόσωπο ζαρωμένο από το φως του ήλιου κάτω από το παραδοσιακό μυτερό καπέλο του. Φορούσε μια παλιά φορεσιά από σατινένιο πράσινο ύφασμα, όλο κεντημένο με κίτρινο, και δερμάτινες μπότες αναβάτη. Η γυναίκα ήταν ντυμένη μ' ένα γαλάζιο καφτάνι, απαλό σαν μετάξι και σφιγμένο στη μέση με μία φαρδιά ζώνη από ροζ σατέν. Ήταν πολύ νεότερη από τον άνδρα. Τα τρία παιδιά ακολουθούσαν στοιχισμένα στη γραμμή, ένα κόκκινο, ένα κίτρινο κι ένα πράσινο: δύο αγόρια και μια μικρή, το στερνοπαίδι. Ο διοικητής θεώρησε ότι είχαν μόλις έναν χρόνο διαφορά το ένα από το άλλο. Όλη η οικογένεια έδειχνε μια χαρούμενη διάθεση, και

μεγάλα χαμόγελα χάραζαν τα πρόσωπά τους με το τραχύ δέρμα κοκκινισμένο από τους αέριδες της στέπας, την άμμο της ερήμου και τα εγκαύματα από το χιόνι. Ο Γερούλντελγγέρ ήταν κι αυτός κάποτε, όπως κι εκείνοι, ένα παιδί της στέπας, σε μία από τις πρώτες του ζωές.

— Λοιπόν, κύριε διοικητά; τόλμησε ο αστυνόμος.

— Λοιπόν, είναι ένα πετάλι. Ένα πετάλι μικρού μεγέθους. Υποθέτω ότι έχεις ξαναδεί πετάλι, αστυνόμει;

— Ναι, κύριε διοικητά. Ο γιος μου έχει ένα ποδήλατο.

— Πάνω στην ώρα, αναστέναξε ο Γερούλντελγγέρ, άρα ξέρεις τι είναι ένα πετάλι!

— Ναι, κύριε διοικητά.

Απέναντί τους, η οικογένεια των νομάδων, καθισμένοι ανακούρκουδα σε σειρά, άκουγαν τη συζήτηση χαμογελώντας. Πίσω, φαινόταν η άσπρη κυκλική τους γιούρτα, και γύρω τριγύρω η πράσινη στέπα, που κυμάτιζε στον αέρα μέχρι εκεί που έφτανε το βλέμμα στον γαλανό ορίζοντα των πρώτων λόφων. Δεν μπορούσαν καν να διακρίνουν το στενό δρομάκι απ' όπου το μικρό ρώσικο αυτοκίνητο παντός εδάφους τους έσπρωξε μέχρι τη γιούρτα.

Ο Γερούλντελγγέρ ακούμπησε τα δυνατά χέρια του ολάνοιχτα πάνω στα οπίσθιά του, όπως κάνουν οι Γιαπωνέζοι παλαιστές σούμο, και έχωσε το κεφάλι μέσα στους ώμους προσπαθώντας να συγκρατήσει τον θυμό που τον κυριεύει.

— Και γι' αυτό μ' έφερες;

— Ναι, κύριε διοικητά...

— Με έβαλες να κάνω τρεις ώρες δρόμο από το Ουλάν Μπατόρ για ένα πετάλι που βγαίνει από τη γη;

— Όχι, κύριε διοικητά, είναι για το χέρι!

— Το χέρι; Ποιο χέρι;

— Το χέρι κάτω από το πετάλι, κύριε διοικητά.

— Τι; Υπάρχει ένα χέρι κάτω από το πετάλι;

— Ναι, κύριε διοικητά, εκεί, κάτω από το πετάλι, υπάρχει ένα χέρι!

Χωρίς να σηκωθεί, ο Γερουλντελγγέρ έστριψε τον λαιμό του για να κοιτάξει καλά την έκφραση του αστυνόμου. Μήπως αυτός ο τύπος τον κορόιδευε;

Το πρόσωπο του αστυνόμου δεν έδειχνε καμιά συγκίνηση. Κανένα σημάδι χιούμορ. Κανένα ίχνος εξυπνάδας. Δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένα πρόσωπο που σεβόταν την ιεραρχία και ήταν ικανοποιημένο από την ίδια του την ανεπάρκεια. Προσπαθώντας να μην εκραγεί, ο Γερουλντελγγέρ έστρεψε όλη του την προσοχή πάνω στο αντικείμενο, του οποίου η παρουσία αποκτούσε τώρα μία πολύ πιο δραματική σημασία. Η άκρη ενός μικρού πεταλιού, που ξεμύτιζε από το έδαφος, λίγο στραβά σε σχέση με τον ορίζοντα, αλλά που είχε τώρα κι ένα χέρι από κάτω!

— Και πώς το ξέρεις ότι υπάρχει ένα χέρι εκεί κάτω;

— Γιατί το ξέθαψαν οι νομάδες, κύριε διοικητά, απάντησε ο αστυνόμος.

— Το ξέθαψαν; Πώς γίνεται να το ξέθαψαν; Ξέσπασε ξαφνικά ο Γερουλντελγγέρ.

— Το ξέθαψαν, κύριε διοικητά. Έσκαψαν γύρω τριγύρω και έβγαλαν το χώμα. Όταν τα παιδιά είδαν το πετάλι που έβγαине από τη γη, παίζοντας, έσκαψαν για να το ξεθάψουν, και σκάβοντας, ανακάλυψαν το χέρι.

— Ένα χέρι; Είναι σίγουροι; Ένα αληθινό χέρι;

— Ένα παιδικό χέρι, ναι, κύριε διοικητά.

— Παιδικό;

— Ναι, κύριε διοικητά, ένα παιδικό χέρι. Μικρό, όπως το χέρι ενός παιδιού.

- Και πού είναι αυτό το παιδικό χέρι, τώρα;
- Από κάτω, κύριε διοικητά.
- Από κάτω; Κάτω από τι;
- Κάτω από το πετάλι, κύριε διοικητά.
- Θέλεις να πεις ότι το ξαναέθαψαν; Ξαναέθαψαν το χέρι;
- Ναι, κύριε διοικητά. Και το πετάλι επίσης, κύριε διοικητά...

Ο Γερούλντελγγέρ σήκωσε τα μάτια προς την οικογένεια των νομάδων με τις πολύχρωμες παραδοσιακές φορεσιές, που συνέχιζαν να κάθονται όλοι μαζεμένοι με φόντο το βαθύ γαλάζιο του ουρανού. Τον κοιτούσαν κουνώντας όλοι το κεφάλι με μεγάλα χαμόγελα για να επιβεβαιώσουν την αναφορά του αστυνόμου. Έστριψε και πάλι τον λαιμό του για να κοιτάξει τον τοπικό μπάτσο από πάνω έως κάτω.

- Το ξαναέθαψαν όλο! Ελπίζω να τους ρώτησες γιατί!
- Βέβαια, κύριε διοικητά: για να μη μολύνουν τον τόπο του εγκλήματος...

Ο Γερούλντελγγέρ έμεινε ξαφνικά ακίνητος για να βεβαιωθεί ότι είχε πράγματι ακούσει αυτό που μόλις άκουσε.

- Για ποιον λόγο;
- Για να μη μολύνουν τον τόπο του εγκλήματος, επανέλαβε ο αστυνόμος της περιοχής, με μια στάλα υπερηφάνειας στη φωνή του.

— Για να μη μολύνουν τον τόπο του εγκλήματος!!! Μα πού το βρήκαν γραμμένο κάτι τέτοιο;

— Στο *CSI Μαϊάμι*. Μου είπαν ότι έβλεπαν συνεχώς το *CSI Μαϊάμι* και ότι ο Οράτιος, ο αρχηγός του *CSI Μαϊάμι*, πάντα λέει ότι δεν πρέπει να μολύνουμε τον τόπο του εγκλήματος.

- Στο *CSI Μαϊάμι!* αναφώνησε ο Γερούλντελγγέρ.

Ανασηκώθηκε αργά με μία κουρασμένη και αποκαμωμένη κίνηση κι έψαξε με το βλέμμα τη γιούρτα πίσω από τους νομάδες,

που σηκώθηκαν όλοι την ίδια με εκείνον ακριβώς στιγμή. Φοβόταν ότι θα έβλεπε αυτό που θα έπρεπε να είχε ήδη προσέξει φτάνοντας. Έγειρε λίγο το κεφάλι και, στο πλάι, πίσω από τον παππού, διέκρινε τη μεγάλη δορυφορική κεραία στραμμένη προς τον τεράστιο και αθώο ουρανό, και κάπου, αόρατο, το μεταλλικό πουλί της δυστυχίας που ξερνούσε όλες τις βλακειές του ίσαμε μέσα στις γιούρτες του Χεντί!

— Μα τον ουρανό! αναστέναξε παραδομένος. Και τι άλλο σου διηγήθηκαν, για πες μου;

— Τίποτε, κύριε διοικητά. Σας περίμεναν. Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα, θα πρέπει να το δείτε με τον Οράτιο.

— Οράτιος;

— Οράτιος Κέιν, είναι το όνομα του αρχηγού των Σκληρών! περιέλασε ο αστυνόμος της περιοχής δείχνοντας τον γέρο νομάδα με μία κίνηση του πιγουνιού.

Ο Γερουλντελγγέρ γύρισε τότε φάτσα απέναντί του, μέτωπο με μέτωπο, με τα μάτια μέσα στα δικά του, και του έσβησε το ηλίθιο χαμόγελο με ένα και μόνο έξαλλο βλέμμα.

— Άλλη μια φορά να δείξεις έλλειψη σεβασμού απέναντί του και θα σε δέσω από την ουρά¹ στο άλογό του την ώρα που τρέχει, κατάλαβες καλά;

— Ναι, κύριε διοικητά, απολογήθηκε αμήχανα ο αστυνόμος.

— Την δική σου, όχι του αλόγου!

— Ποια δική μου, κύριε διοικητά;

— Εννοώ το πουλί!

— Κατάλαβα, κύριε διοικητά.

1. Ο συγγραφέας κάνει εδώ ένα λογοπαίγνιο με τη λέξη queue, που σημαίνει ουρά, αλλά και το ανδρικό μόριο στην καθομιλουμένη. (Όλες οι υποσημειώσεις είναι του μεταφραστή.)

— Καιρός ήταν!

Μόλις έκανε ένα βήμα προς το μέρος τους, όλη η μικρή οικογένεια στήθηκε σε μία χαρωπή στάση προσοχής. Ο Γερουλντελγγέρ απευθύνθηκε στον γέρο άνδρα με γλυκύτητα, δείχνοντας τον πρέποντα σεβασμό για την ηλικία του και για τις παραδόσεις των νομάδων.

— Παππού, θα χρειαστώ ένα φτυάρι για τον αστυνόμο κι έναν κουβά για μένα. Είναι δυνατό αυτό;

Ο γέρος νομάδας τον κοίταξε μια στιγμή χωρίς να κουνήσει. Μετά γύρισε με ζωντάνια στο μεγαλύτερο παιδί και του έκανε νόημα να πάει να ψάξει αυτά που ζητούσε ο διοικητής. Μόλις ο Γερουλντελγγέρ τα πήρε στα χέρια του, πέταξε το φτυάρι στον αστυνόμο, που το άρπαξε με μία αδέξια κίνηση, και αναποδογύρισε τον κουβά σαν σκαμνί, για να κάτσει πάνω του, κοντά στο σημείο όπου ξεμυτούσε το μικρό πετάλι. Έβγαλε ένα iPhone από την τσέπη του πανωφοριού του και έκανε σήμα στο μεγαλύτερο παιδί να πλησιάσει. Το αγόρι έτρεξε προς το μέρος του όλο χαμόγελα και στάθηκε προσοχή.

— Ξέρεις να το χρησιμοποιείς αυτό;

— Ναι, κύριε διοικητά!

— Και τη λειτουργία για φωτογραφίες επίσης;

— Ναι, κύριε διοικητά!

— Είδες να το κάνουν αυτό στο *CSI Μαϊάμι*;

— Ναι, κύριε διοικητά! Και στο *CSI Λας Βέγκας* επίσης, κύριε διοικητά!

Ο μικρός ήταν ψεύτης σαν ζωέμπορας και έτοιμος να σκάσει στα γέλια. Ο Γερουλντελγγέρ του έδειξε πώς να βγάλει φωτογραφίες με το τηλέφωνο, και μετά σηκώθηκε για να δώσει τις διαταγές του.

— Μεγάλη αδελφή, θα μου χρειαστεί μια μεγάλη λευκή λινά-

τσα, σε παρακαλώ. Εσείς, παιδιά, θα αρχίσετε να σκάβετε όπως το κάνατε την πρώτη φορά. Με το χέρι και χωρίς να βιάζεστε, και θα βάλετε το χώμα στο ύφασμα που θα φέρει η μητέρα σας. Εντάξει;

Τα τρία πιτσιρίκια κι ο παππούς συμφώνησαν με μία κίνηση του κεφαλιού.

— Εσύ, είπε ξανά ο Γερουλντελλγγέρ, θα βγάλεις φωτογραφίες. Ξέρεις να μετράς μέχρι το πενήντα;

— Ναι, κύριε διοικητά! απάντησε ο πιτσιρικάς, και πάλι ενθουσιασμένος σε στάση προσοχής. Ένα, δύο, τρία, τέσσερα...

— Καλά, καλά, σε πιστεύω! Μέτρα μέχρι το πενήντα από μέσα σου, τράβα μια φωτογραφία, και ξανάρχισε μέχρι να σου πω να σταματήσεις, εντάξει; Και κάπου κάπου, θα σου ζητάω να τραβάς μια παραπάνω φωτογραφία με ό,τι θα υπάρχει πάνω στο ύφασμα, είναι σαφές;

— Σαφές, κύριε διοικητά!

— Εσύ, είπε απευθυνόμενος στον αστυνόμο, όταν θα βγάζουν κάτι, θα σκάβεις ολόγυρα σε απόσταση τουλάχιστον πενήντα εκατοστών απ' ό,τι εμφανίζεται, χωρίς να πηγαίνεις πολύ βαθιά. Μπορείς να το κάνεις αυτό;

— Ε... ναι... έτσι νομίζω, κύριε διοικητά.

Η νεαρή γυναίκα ξαναήρθε με ένα λευκό σεντόνι. Ήταν σαν να μην περίμενε παρά μόνο αυτό ο Γερουλντελλγγέρ. Το άπλωσε μπροστά του και διέταξε να ξεκινήσουν.

Τα πράγματα προχώρησαν αρκετά γρήγορα. Τα παιδιά έσκαβαν με τα χέρια το χώμα, που το είχαν ήδη ανακατέψει, και το πετούσαν πάνω στο λευκό ύφασμα όπου ο Γερουλντελλγγέρ το άπλωνε για να το εξετάσει. Κάπου κάπου έπαιρνε με την άκρη των δαχτύλων πράγματα που οι άλλοι δεν είχαν τον χρόνο να δουν και τα έβαζε μέσα σε μικρές πλαστικές διαφανείς θήκες που

έβγαζε από την τσέπη του. Μετά, τίναζε το ύφασμα για να πετάξει το χώμα και το τέντωνε και πάλι πάνω στο χορτάρι. Πολύ γρήγορα ο παππούς ανέλαβε αυτόν τον τελευταίο ρόλο, περήφανος που βοηθούσε προσωπικά τον διοικητή, και ο Γερούλντελγγέρ σύντομα έδειξε ικανοποιημένος από την εργασία της μικρής του ομάδας.

Όλο το πετάλι είχε τώρα ξεθαφτεί. Φαινόταν να έχει επικάλυψη από άσπρο αντιολισθητικό καουτσούκ. Στη συνέχεια φάνηκε ο βραχίονας του πεταλιού, από ξεφλουδισμένο χρώμιο, και αμέσως μετά ένα μέρος του οδοντωτού δίσκου και ένα κομμάτι από το κάλυπτρο του δίσκου, από τσαλακωμένο σίδηρο σε ροζ χρώμα, απ' όπου περνούσε μία άκρη αλυσίδας. Ο Γερούλντελγγέρ έκανε νόημα σε όλον τον κόσμο να σταματήσει και σηκώθηκε για να παρατηρήσει από πιο κοντά. Για μία φορά ακόμη, πήρε μια βαθιά αναπνοή με τα μάτια σηκωμένα στον ουρανό, μετά φύσηξε αργά από τη μύτη για να επικεντρωθεί ξανά στην ανακάλυψή του. Δεν του άρεσε αυτό που έβλεπε. Δεν του άρεσε το συμπέρασμα στο οποίο έπρεπε να καταλήξει και ακόμη λιγότερο αυτό που θα ακολουθούσε. Ήταν ένα ποδήλατο μικρού παιδιού. Ένα μικρό ροζ ποδήλατο. Κοριτσιού. Τεσσάρων ή πέντε ετών ίσως, όχι περισσότερο. Από το ύψος του πεταλιού μπορούσε να μαντέψει το μέγεθος των μικρών ποδιών που το κινούσαν χαρούμενα. Από το ύψος των ποδιών, ένα σχετικό ύψος του παιδιού, και απ' όλα αυτά μία ηλικία. Μια μπουκιά: τεσσάρων με πέντε ετών. Μια μικρούλα. Ένα μικρό ανυποψίαστο πραγματάκι. Και τώρα ένα μικρό πτώμα με το στόμα γεμάτο χώμα... Δεν έπρεπε να το σκέφτεται αυτό. Έπρεπε να πιεστεί να το ξεχάσει. Να συγκεντρωθεί σε οτιδήποτε άλλο, αλλά όχι σε αυτό.

Ο Γερουλντελγγέρ έστρεψε την προσοχή του στον μηχανισμό του πεταλιού. Το μικρό ποδήλατο ήταν θαμμένο με το πλάι. Πιο βαθιά το μπροστινό του μέρος, σε μία θέση που τον παραξένευε. Το σχήμα του ροζ καλύπτρου της αλυσίδας, παρά το ότι τσαλακωμένο, του έδινε μια ιδέα για το μηχανήμα. Ο τρόπος με τον οποίο προεξείχε το πετάλι, μάλλον γερμένο προς τα μπροστά, του επιβεβαίωσε την ιδέα του αυτή. Προσπάθησε να φανταστεί καλύτερα τα μέρη που ήταν ακόμα θαμμένα μέσα στη γη για να μαντέψει το μέγεθος. Όταν θεώρησε ότι είχε μια πιο συγκεκριμένη εικόνα για το μέγεθος, σχεδίασε το περίγραμμα πάνω στο χώμα με το τακούνι και διέταξε τον αστυνόμο να σκάψει από το σημείο εκείνο προς το κέντρο. Λίγα λεπτά αργότερα, το κουφάρι του ποδηλάτου αποκαλύφθηκε κατά ένα μεγάλο μέρος. Ο Γερουλντελγγέρ δεν είχε πέσει και πολύ έξω. Δεν ήταν απλώς ποδήλατο, αλλά ένα ποδήλατο με τρεις ρόδες, πράγμα που εξηγούσε τη θέση του, με το μπροστινό μέρος πιο βυθισμένο. Η ανακάλυψη αυτή τον γέμισε θυμό. Το ποδήλατο μπορεί να είναι ένα παιχνίδι για παιδιά λίγο παράτολμα, που αψηφούν τους κινδύνους. Αλλά ένα ποδήλατο με τρεις ρόδες, αυτό πραγματικά ήταν μόνο για πιτσιρίκια! Αν οι νομάδες δεν είχαν πει ψέματα, θα έβρισκε σε εκείνο το σημείο ένα πεθαμένο παιδί, που ίσως κάποιος να είχε σκοτώσει, και είχε εγκαταλείψει εκεί το μικρό του άψυχο σώμα. Τα εγκλήματα παιδιών δεν τα ανεχόταν. Ούτε καν την ιδέα του θανάτου τους!

— Κύριε διοικητά, εκεί, το χέρι είναι ακριβώς κάτω από αυτό, λέει ο παππούς δείχνοντας ένα είδος ροζ μεταλλικού σκελετού.

Ο Γερουλντελγγέρ γονάτισε κοντά στην τρύπα και έσκυψε για να κοιτάξει κάτω από το μέταλλο που ένα από τα παιδιά ακόμη τραβούσε έξω από το χώμα με την άκρη των δαχτύλων. Ήταν ένα μικρό χέρι, στα σίγουρα. Ένα μικρό χεράκι, τεντωμένο προς

το μέρος του, με τα δάχτυλα σχεδόν σε αποσύνθεση, σαν σε μία χειρονομία ικεσίας, λίγο στρεβλή.

— Μην ανησυχείς, μουρμούρισε ο Γερουλντελγγέρ, είμαι εδώ τώρα, θα σε φροντίσουμε. Δεν είσαι πια μόνη...

Δεν πίστευε και σε πολλά πράγματα, παρά μόνο στην ειρήνη των ψυχών. Η ζωή ήταν τόσο αβάστακτη και τόσο σκληρή να την αντιμετωπίσει κανείς, ώστε κάθε ψυχή, εγκαταλείποντάς την, είχε γι' αυτόν δικαίωμα στην ειρήνη, στην ανάπαυση και στον σεβασμό. Δεν ήταν και τίποτα σπουδαίο για να το ζητήσει κανείς από έναν Θεό που άφηνε τα παιδιά να πεθάνουν με το στόμα γεμάτο χρώμα, έτσι δεν είναι; Και που τουλάχιστον αναπαύονται, όπως τόσο όμορφα έλεγαν οι χριστιανοί. Ήταν η μόνη υπόσχεση που τον έκανε ακόμα να ελπίζει σε ένα πιθανό υπερπέραν. Η ιδέα ν' αναπαυθεί κανείς εκεί εν ειρήνη.

— Εντάξει, σταματήστε όλοι. Χρειάζομαι άλλο ένα σεντόνι. Το χρώμα είναι αδιάφορο. Τα παιδιά θα μείνουν στο πλάι εκτός από εκείνο που θα συνεχίσει να τραβάει φωτογραφίες. Εμείς, οι ενήλικες, θα βγάλουμε το ποδηλατάκι και θα το ακουμπήσουμε πάνω στο λευκό σεντόνι. Στη συνέχεια θα τραβήξουμε το σώμα και θα το ακουμπήσουμε πάνω στο άλλο σεντόνι, σύμφωνα; Μετά θα τα πάω έτσι στο Ουλάν Μπατόρ, στο ιατροδικαστικό ινστιτούτο. Άντε, ξεκινάμε!

Ήταν ένα μικρό ποδήλατο με τρεις ρόδες και ένα μικρούτσικο σώμα. Δεν τους πήρε πολλή ώρα να τα ξεθάψουν. Ακούμπησαν πρώτα το ροζ ποδηλατάκι πάνω στο λευκό σεντόνι και ο Γερουλντελγγέρ το εξέτασε από κοντά. Η δύναμη εκείνου που είχε πατικώσει τον τάφο, η δύναμη των βροχών και οι τρομερές καταιγίδες του καλοκαιριού είχαν βαρύνει το έδαφος, το χρώμα είχε διεισδύσει βαθιά μέσα στις μεταλλικές σωληνώσεις του σκελετού και του τιμονιού. Ο Γερουλντελγγέρ ανασήκωσε τις τέσσερις

άρκες του υφάσματος και τις έδεσε πάνω από το ποδηλατάκι. Το εργαστήριο θα πρέπει οπωσδήποτε να ασχοληθεί μ' αυτό.

Την ώρα που αποτελείωνε το δέσιμο του σεντονιού, οι άλλοι έβγαλαν το μικρό πτώμα. Εντελώς κουλουριασμένο, σαν παιδί που φοβάται μην το πάρει ο ύπνος. Οι σάρκες είχαν ήδη αποσυντεθεί αρκετά και είχε αποκαλυφθεί ένα μεγάλο μέρος του σκελετού. Μπορούσε όμως κανείς να διακρίνει ακόμα λίγα απομεινάρια από ρούχα και κάποιες τούφες από ξανθά μαλλιά με μπούκλες. Δύο δάχτυλα από το χεράκι που είχε δει μέσα στη γη ξεκόλλησαν. Ακαριαία, ο Γερουλντελγγέρ διέταξε μεγαλύτερη προσοχή και έψαξε με τα μάτια το άλλο χέρι. Οι σάρκες ήταν καλύτερα διατηρημένες. Η μικρή γροθιά της καημένης πιτσιρίκας ήταν σφιγμένη και συσπασμένη, σε μια χειρονομία που ο Γερουλντελγγέρ ήθελε να είναι μάλλον οργής παρά τρόμου, παρότι, αν το καλοσκεφτεί κανείς, αυτό δεν έκανε καμία διαφορά.

Τους είχε σωστά συμβουλευσει να σκάψουν σε πολύ μεγαλύτερο πλάτος και σε μεγαλύτερο βάθος και ν' ανασηκώσουν, όσο ήταν δυνατό, το σώμα ως ένα κομμάτι μέσα στο χωμάτινο περιβλημά του. Ήταν ο παππούς εκείνος που γονάτισε κοντά στον τάφο για να βυθίσει μέσα τα χέρια του και να βγάλει το πτώμα. Ο Γερουλντελγγέρ αντιλήφθηκε ότι ο γέρος νομάς ήθελε οπωσδήποτε να το μεταφέρει έτσι όπως μεταφέρουμε ένα παιδί στην αγκαλιά. Στις κινήσεις αυτού του ανθρώπου υπήρχε αγάπη για τη μικρή ύπαρξη και σεβασμός για τον θάνατο. Στάθηκε μια στιγμή ακίνητος, στην άκρη της τρύπας, μ' ένα παιδί στο στήθος, και ο Γερουλντελγγέρ νόμισε ότι προσευχόταν σιωπηλά. Μετά ο άνδρας γύρισε, έκανε μερικά βήματα μέχρι το άλλο κόκκινο σεντόνι, που ήταν απλωμένο πάνω στο πράσινο χορτάρι, γονάτισε και ακούμπησε με γλυκύτητα και τρυφερότητα το μικρό λείψανο στο κέντρο του υφάσματος. Δεν ήταν πια παρά ένας σωρός από οστά,

απομεινάρια από δέρμα και εντόσθια αποξηραμένα και λεκιασμένα από άργιλο. Κάποτε όμως ήταν ένα ξανθό και χαρούμενο κεφαλάκι με κρυστάλλινα γελάκια πάνω στο ροζ ποδηλατάκι.

Ο Γερουλντελγγέρ με έκπληξη είδε τη νεαρή γυναίκα να βγαίνει από τη γιούρτα με ένα μεγάλο κόκκινο σεντόνι. Σε όλες τις ταφές που είχε ζήσει, τα σώματα ήταν πάντα τυλιγμένα σε σεντόνια λευκά. Ο παππούς παρατήρησε την αμηχανία του και τον πλησίασε.

— Όταν ο θάνατος δεν είναι φυσικός, όταν είναι τυχαίος, οι λάμα συστήνουν να τυλίγουμε τον νεκρό μέσα σ' ένα κόκκινο ύφασμα.

— Γιατί; ρώτησε ο Γερουλντελγγέρ.

— Γιατί το λένε οι λάμα, απάντησε ο γέρος νομάς με πειστικότητα. Μη στενοχωριέσαι, θα είναι καλά έτσι, του εξήγησε χωρίς ν' αφήσει το μικρό πτώμα από τα μάτια του. Όταν θα είσαι εκεί κάτω, να της προσφέρεις μία αξιοπρεπή κούνια. Ντύσε τον πάτο με πράσινο για να ξεκουράζεται, όπως στη γη της στέπας, το καπάκι, στο εσωτερικό του, μ' ένα ύφασμα γαλάζιο, όπως ο ουρανός πάνω από την πεδιάδα. Και θα βάλεις να κολλήσουν επτά μικρές μπάλες από λευκό βαμβάκι πάνω στο γαλάζιο ύφασμα του ουρανού, πάνω από το κεφάλι της, έτσι ώστε και οι επτά θεότητες της Μεγάλης Άρκτου να φέρουν ευτυχία στην ψυχή της στη διάρκεια του ταξιδιού της. Και μην ξεχνάς: την τράβηξες από τη γη, η παράδοση απαιτεί να την οδηγήσεις στον ουρανό.

— Ξέρεις, παππού, τίποτε δεν μας δείχνει ότι είναι από εδώ.

— Το ξέρω, αλλά πέθανε εδώ και είναι ολομόναχη. Οπότε, τώρα είναι από τα δικά μας μέρη, και είναι δικό σου χρέος να τη φροντίσεις.

Ο Γερουλντελγγέρ κοίταξε το γεροντάκι. Τα χέρια του ήταν χαραγμένα από τα σχοινιά και το κρύο, τα μάγουλά του σκαμ-

μένα από τους θυελλώδεις ανέμους, τα μάτια σχιστά απέναντι στους χειμώνες. Απέμενε εκεί, ακίνητος, στο πλάι του, με τη φορεσιά του καλά ζωσμένη με φαρδιά ζώνη, με τις μπότες του καβαλάρη καλά στερεωμένες στη γη. Και δεν υπήρχε θυμός στα λόγια του. Σαν κι αυτόν τον βουβό θυμό που ο Γερουλντελλγγέρ αισθανόταν να τον κυριεύει με κάθε απεχθές έγκλημα που έπρεπε ν' αντιμετωπίσει, με κάθε αθώο θάνατο, με κάθε θρυμματισμένη ζωή. Έναν θυμό εκδικητικό που κάθε μέρα δυσκολευόταν όλο και περισσότερο να συγκρατήσει, με τις γροθιές στις τσέπες, τον λαιμό μέσα στους ώμους, την καρδιά στο στομάχι. Αλλά ο γέρος άνδρας, αυτός δεν μαρτυρούσε παρά μία ηρεμία βαθιά σαν λίμνη και συγχρόνως απέραντη όπως η πεδιάδα. Ο Γερουλντελλγγέρ είχε ξαφνικά το παράξενο συναίσθημα ότι ο γέρος δεν ήταν πια μαζί τους. Ήταν απλώς εκεί, όπως η στέπα, όπως οι λόφοι στον ορίζοντα, τα σκόρπια βράχια και ο άνεμος που τα διάβρωνε εδώ και εκατομμύρια χρόνια. Το γεροντάκι δεν ήταν πια ένας άνθρωπος, ήταν ένας βράχος. Πλήρης. Πυκνός. Στέρεος. Όλοι είχαν σταματήσει και απέμεναν ασάλευτοι περιμένοντας κάτι, εκείνος όμως δεν έκανε την παραμικρή κίνηση. Ο χρόνος έμοιαζε να έχει παγώσει. Μετά, τους άγγιξε ένα αεράκι, γλίστρησε ανάμεσά τους, παιχνίδισε στα γαλάζια χορτάρια και ξαφνικά το έσκασε με χαρούμενο καλπασμό μέσα στη στέπα. Για τον Γερουλντελλγγέρ, όλη αυτή η ελευθερία της άγριας πεδιάδας με τα ιριδίζοντα χορτάρια, όπου έτρεχαν τρελά άλογα, ήταν σαν ένα χτύπημα στην καρδιά. Όταν ένιωσε το χέρι του γεροντάκου στο μανίκι του, ήταν σαν να ξυπνούσε απότομα από ένα όνειρο.

— Η ψυχή της είναι μαζί σου τώρα, λέει ο νομάς. Ανήκετε ο ένας στον άλλον μέχρι να την οδηγήσεις εκεί όπου πρέπει να πάει.

— Λυπάμαι, παππού, θα τη φροντίσω όσο καλύτερα γίνεται,

μπορείς να με πιστέψεις, αλλά δεν της ανήκω. Δεν ανήκω σε κανέναν, απάντησε ο Γερούλντελγγέρ που δεν του άρεσε να εφαρμόζονται τα μυστήρια πάνω του.

Σεβόταν τις παραδόσεις και πίστευε στα ανεξήγητα πράγματα. Επιρροές, αλληλεπιδράσεις, όλων των ειδών τις παρεμβολές. Αλλά δεν ήθελε να είναι παρά μόνο θεατής τους. Δυσκολευόταν ήδη αρκετά για να διατηρήσει ενωμένα όλα τα κομμάτια του χάους της ίδιας της ύπαρξής του. Τι θα γινόταν αν έπρεπε να παραδεχτεί ότι άλλες δυνάμεις, εκτός από τη δική του θέληση, ανακατεύονταν για να βάλουν μια τάξη; Η ζωή του είχε γλιστρήσει σε μία κρύα και μουγγή ανυπαρξία ήδη από πολύ καιρό. Είχε χάσει τη μικρή λατρεμένη του κόρη, μετά την αγαπημένη του γυναίκα που του την είχε χαρίσει, και τώρα έχανε τη μεγάλη του κόρη, που μισούσε τα πάντα πάνω του. Δεν ήταν δώρο.

Ο διοικητής Γερούλντελγγέρ Χαλτάρ Γκισυγκινχέν δεν ήταν δώρο για κανέναν εδώ και καιρό. Πώς θα μπορούσε να δεχτεί ότι η σωτηρία μιας μικρής αθώας ψυχής εξαρτιόταν από εκείνον;

Αποφάσισε να επιστρέψει στο Ουλάν Μπατόρ. Δεν μπορούσε να κάνει πια τίποτε εδώ, ούτε για το κακόμοιρο το παιδί ούτε για την προστασία των αποδεικτικών στοιχείων. Δεν είχε τίποτε μαζί του για να προστατέψει τον χώρο. Ζήτησε από τους νομάδες να μαζέψουν άσπρα βότσαλα και να αποκλείσουν μία ζώνη γύρω από τον ανοιχτό τάφο, στο εσωτερικό του οποίου δεν έπρεπε να μπει κανείς μέχρι νεοτέρας διαταγής. Ίσως η Σολονγκό και η ομάδα των επιστημόνων να ήθελαν να έχουν πρόσβαση για να ψάξουν επιπλέον αποδεικτικά στοιχεία.

Με το που ανέφερε την έκφραση αυτή, ο Γερούλντελγγέρ έπιασε τον εαυτό του να χαμογελά από μέσα του. Για ένα δευτερόλεπτο, φαντάστηκε τον παππού όρθιο, με τα πόδια ανοιχτά και τα χέρια στους γοφούς, κινηματογραφημένο από κάτω προς

τα πάνω, με ένα σπάσιμο του κεφαλιού στο πλάι, με το βλέμμα να φεύγει πάνω από τα Ray Ban καθρέφτες, και επιπλέον να είναι και εντελώς κοκκινομάλλης! Εννοείται ότι κι αυτός παρακολουθούσε το CSI Μαϊάμι όταν τύχαινε να το παίζει η τηλεόραση. Τον Οράτιο Κέιν τον γνώριζε. Είχε κι αυτός μια ζωή. Ακόμη λίγο, το βράδυ, κάπου κάπου. Ανάμεσα σε δύο εφιάλτες.

— Άκου, παππού, σου υπόσχομαι ότι θα κάνω ό,τι μπορώ, αλλά δεν είμαι παρά ένας διοικητής του Εγκληματολογικού. Η ζωή μου συνίσταται στο να μαζεύω πτώματα. Δεν μπορώ να φορτώνομαι τις ψυχές όλων των πεθαμένων που παραλαμβάνω.

Ο Γερουλντελγγέρ τότε πρόσεξε ένα κίτρινο σκυλί που μπήκε μέσα στην περίμετρο κι έξιψε το φρέσκο χρώμα του τάφου με μία άσεμνη ένταση. Όταν το είδε ν' αρπάζει στο αδηφάγο στόμα του ένα από τα πεσμένα δάχτυλα του πτώματος, έπιασε ένα βότσαλο και κυνήγησε το σκυλί με τόση οργή και με τόση βία που όλοι απέμειναν σαστισμένοι.

— Καταλαβαίνω, απάντησε ο γέρος άνδρας γυρνώντας προς το μέρος του.

Ανασηκώθηκε λίγο στις μύτες των ποδιών του, ακούμπησε τα τραχιά χέρια του πάνω στους βαρείς ώμους του διοικητή και τον κοίταξε κατευθείαν μέσα στα μάτια. Ένα πλατύ χαμόγελο φώτισε το πρόσωπό του, μαυρισμένο απ' όλες τις εποχές της στέπας.

— Καταλαβαίνω, επανέλαβε, αλλά δεν είσαι εσύ που αποφασίζεις. Είναι οι ψυχές! Και οι τρεις ξένες ψυχές που έχεις εγκαταλείψει εκεί κάτω σε καλούν κι αυτές πάλι. Κι αυτές μην τις ξεχνάς!

Όταν ο τοπικός αστυνόμος οδήγησε το όχημά τους με τραντάγματα προς την οδό της επιστροφής, ο Γερουλντελγγέρ είδε στο καθρεφτάκι τη νεαρή γυναίκα που ευλογούσε τον δρόμο τους. Κρατούσε στο ύψος των ματιών μία μικρή κούπα, για την

οποία ο Γερούλντελγγέρ ήξερε ότι ήταν γεμάτη γάλα από το τελευταίο άρμεγμα και, με μία χειρονομία που δήλωνε θρησκευτική πίστη και σεβασμό, με την άκρη των δαχτύλων, ράντιζε τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Παρά το μικρό πτώμα, κουλουριασμένο μέσα στο φέρετρό του, και τα ακρωτηριασμένα σώματα των τριών Κινέζων που τον περίμεναν στο Ουλάν Μπατόρ, ο Γερούλντελγγέρ ένιωσε ένα είδος ευτυχίας για το ότι ανήκε σε αυτήν την χώρα όπου ευλογούσαν τους ταξιδιώτες στους τέσσερις ανέμους και όπου χρησιμοποιούσαν για το φέρετρο την ίδια λέξη με τις κούνιες. Ένα είδος ευτυχίας...